

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 199/2020-51

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Jaroslavom Kuchárom, LL.M., Budatínska 65, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 1Pu/36/2018 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 1Pu/36/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 6 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 1Pu/36/2018-7 z 28. marca 2018 **zrušuje**.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 500 eur**, ktoré **je** jej Okresný súd Bratislava V **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava V **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **513,04 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevýhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. júna 2018 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17

ods. 1 a 6 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní sp. zn. 1Pu/36/2018. V súvislosti s vyslovením porušenia sa sťažovateľka domáha zrušenia uznesenia okresného súdu č. k. 1Pu/36/2018-6 z 28. marca 2018 v časti, v ktorej jej za opatrovníčku bola ustanovená súdna úradníčka, a uznesenia okresného súdu č. k. 1Pu/36/2018-7 z 28. marca 2018, ktorým bolo vyslovené, že jej prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné. Napokon sťažovateľka žiada priznať finančné zadosťučinenie 5 000 eur a náhradu trov konania.

II.

2. Sťažovateľka bola 27. marca 2018 o 22.39 h hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení Univerzitnej nemocnice Bratislava, Nemocnica sv. Cyrila a Metoda, Antolská 11, Bratislava. Toto zdravotnícke zariadenie 28. marca 2018 okresnému súdu oznámilo, že k hospitalizácii sťažovateľky došlo bez jej písomného súhlasu a že sťažovateľka trpí duševnou poruchou, pri ktorej ohrozuje seba a svojho okolie.

3. Toho istého dňa o 10.35 h vyšší súdny úradník okresného súdu v zdravotníckom zariadení skonštatoval, že (i) pre nedostatočné technické vybavenie nevyhotovil z úkonu zvukový záznam, (ii) vzhľadom na vyjadrenie ošetrojúceho lekára upustil od výsluchu sťažovateľky (výsluch bol na ujmu zdravotného stavu sťažovateľky) a (iii) oboznámil sa so zdravotnou dokumentáciou sťažovateľky. Následne sťažovateľku vzhladol. Z výsluchu lekárky je zrejmé, že sťažovateľka bola do zdravotníckeho zariadenia privezená rýchlou zdravotnou pomocou pre účely traumatologického vyšetrenia, no následne nechcela opustiť priestory centrálného príjmu, kde mala demolovať zariadenie a podať trestné oznámenie na neurologické oddelenie. V nadväznosti na to bol kontaktovaný lekár psychiatrického oddelenia, ktorý indikoval príjem sťažovateľky na akútne psychiatrické oddelenie. Z výsluchu ďalej vyplynulo, že o stav sťažovateľky sa zaujímal jej brat. Podľa výsluchu lekárky sťažovateľka nesúhlasila s hospitalizáciou, pôvodne bola pri vyšetrení odmietavá, neskôr sa vyšetreniu podrobila, no bola agresívna a hlučná, mala bludy a po privolaní policajnej hliadky musela byť spacifikovaná. Ďalej sa konštatovalo, že u nej ide o opakovanú hospitalizáciu na psychiatrii a že je ambulantne liečená pre duševnú poruchu. V čase výsluchu mala byť v poliekovom útlme. Napokon bolo uvedené, že hospitalizácia je nevyhnutná a predpokladá sa na dva až tri týždne, pričom sťažovateľka pod vplyvom ochorenia nie je schopná pochopiť význam súdneho rozhodnutia a zmysel súdneho konania, a preto lekárka neodporučila sťažovateľke doručovať písomnosti.

4. Ešte toho istého dňa okresný súd vydal uznesenie, ktorým začal konanie o prípustnosti prevzatia a držania sťažovateľky v nemocnici, čo odôvodnil tým, že súdu bolo doručené oznámenie nemocnice, a za opatrovníčku jej ustanovil súdnu úradníčku okresného súdu, čo odôvodnil tým, že je prítomné bezprostredné nebezpečenstvo omeškania. Uznesením z toho istého dňa okresný súd vyslovil, že prevzatie sťažovateľky bolo prípustné, pričom okrem citácie zákonných ustanovení len prepísal skutočnosti, ktoré zistil z výsluchu lekárky. Obe uznesenia boli v spoločnej zásielke doručené nemocnici a opatrovníčke sťažovateľky. Neskôr zdravotnícke zariadenie okresnému súdu oznámilo, že sťažovateľka bola 12. apríla 2018 prepustená do domáceho liečenia. Z toho dôvodu bolo konanie uznesením z 29. mája 2018 zastavené.

5. Dňa 4. mája 2018 sťažovateľka okresnému súdu doručila svoju žiadosť o doručenie rozhodnutí, keďže nemocnica jej neposkytla žiadne údaje o súdnom konaní a neposkytla ich ani jej advokátovi,

hoci nemocnici už predtým toto plnomocenstvo poskytla. Na tomto podaní sťažovateľky súd uviedol, že podanie bolo sudkyňou zobrať na vedomie s poznámkou, že vzhľadom na stanovisko psychiatra odpoveď umiestnenej nebude doručovaná. Dňa 15. júna 2018 do spisu okresného súdu nahliadol splnomocnenec sťažovateľky a pritom si vyhotovil kópiu celého spisu.

III.

6. Sťažovateľka namietla postup okresného súdu v tom, že (i) pri výsluchu lekárky nebol vyhotovený zvukový záznam podľa § 98 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); (ii) ako procesný opatrovník jej bola ustanovená súdna úradníčka, hoci opatrovníkom mohol byť jej brat [§ 256 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“) v spojení s § 71 ods. 1 CSP]; (iii) nebola poučená podľa § 258 ods. 1 a 2 CMP a ani nevedela, že prebieha nejaké súdne konanie; (iv) výsluch lekárky sa uskutočnil pred ustanovením opatrovníka a o výsluchu nebola upovedomená; (v) vzhľadnutie podľa § 260 ods. 2 CMP nebolo vykonané sudcom, ale vyšším súdnym úradníkom, ktorý ani krátko neopísal stav, v ktorom sa nachádzala; (vi) nebolo jej doručené uznesenie o prípustnosti prevzatia (§ 257 ods. 3 CMP) a (vii) okresný súd nedostatočne odôvodnil uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o prípustnosti prevzatia. V doplnení ústavnej sťažnosti svoju argumentáciu doplnila o závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo/31/2018 z 31. júla 2018, podľa ktorého prvotné vzhľadnutie dotknutej osoby v konaní o prípustnosti prevzatia musí vykonať sudca, ktorý vo veci rozhoduje, a nie vyšší súdny úradník.

7. Sťažovateľka napokon namietla, že neboli dané dôvody na vyslovenie prípustnosti jej prevzatia do zdravotníckeho zariadenia, keďže sa nesprávala agresívne a agresívne správanie nemusí byť prejavom psychickej poruchy. Sťažovateľka tvrdila, že pri jej vyšetrení pred jej umiestnením v zdravotníckom zariadení boli vylúčené poruchy vnímania a myslenia a nebola daná obava ohrozenia či už seba samej alebo jej okolia.

8. Okresný súd sa k prijatej sťažnosti vyjadril tak, že uznal pochybenie spočívajúce v nevytvorení zvukového záznamu výsluchu lekárky. K ustanoveniu opatrovníka uviedol, že ide o možnosť, nie o povinnosť, tak ako vyplýva z § 256 CMP. K neustanoveniu brata sťažovateľky uviedol, že tento sám mohol podľa § 255 CMP navrhnúť, aby bol pribratý do konania, pričom lekárka jeho osobu nevedela bližšie identifikovať. Nedoručenie rozhodnutí okresný súd odôvodnil odporúčaním ošetrojúcej lekárky. K vecným námietkam sťažovateľky okresný súd uviedol, že tieto si mohla uplatniť využitím opravných prostriedkov a prostredníctvom blízkych osôb. K nevzhľadnutiu sťažovateľky priamo sudcom, ale vyšším súdnym úradníkom okresný súd uviedol, že takýto postup zákon nevyklučuje a rozhodnutie najvyššieho súdu o tom, že tento úkon musí byť vykonaný sudcom, bolo prijaté až následne.

IV.

9. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľky spočíva v namietanom porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a v podstate obsahom zhodného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 27/07) na strane jednej a základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 6 ústavy na strane druhej bez toho, aby namietala aj porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem zákonného držania duševne chorých osôb, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

10. V systéme ochrany základných práv je čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru v podstate tým istým, čím je záruka osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 6 ústavy, podľa ktorého zákon ustanoví, v ktorých prípadoch možno prevziať osobu do ústavnej zdravotníckej starostlivosti alebo ju v nej držať bez jej súhlasu. Okrem toho podľa čl. 17 ods. 6 ústavy sa prevzatie umiestnenej osoby musí do 24 hodín oznámiť súdu, ktorý o tomto umiestnení rozhodne do piatich dní. Pri porovnaní čl. 17 ods. 6 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. e) dohovoru sú zrejmé len malé rozdiely. Článok 17 ods. 6 ústavy sa výslovne nevzťahuje na obmedzenie osobnej slobody duševne chorých osôb a na rozdiel od dohovoru obsahuje konkrétnejšie vyjadrenie procesnoprávných záruk, keď zdravotníckemu zariadeniu stanovuje 24 hodinovú lehotu na oznámenie prevzatia umiestnenej osoby a následne súdu päťdňovú lehotu na rozhodnutie. Dôvody na obmedzenie osobnej slobody bližšie ustanovuje zákon, konkrétne § 6 ods. 9 písm. d) zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého informovaný súhlas sa nevyžaduje v prípade ambulantnej starostlivosti alebo ústavnej starostlivosti, ak ide o osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie, alebo ak hrozí vážne zhoršenie jej zdravotného stavu.

11. Sťažovateľka namietla, že pri výsluchu lekárky nebol vyhotovený zvukový záznam podľa § 98 ods. 1 CSP a výsluch lekárky a jej vzhladnutie nebolo vykonané sudcom, ale vyšším súdnym úradníkom. K tomu treba uviesť, že z § 98 ods. 1 CSP vyplýva, že o procesných úkonoch, pri ktorých súd koná so stranou alebo vykonáva dokazovanie, sa vyhotovuje záznam technickým zariadením určeným na zaznamenávanie zvuku, a z § 99 ods. 1 CSP vyplýva, že ak to súd považuje za vhodné a účelné, spisuje sa o procesných úkonoch aj zápisnica. Vyhotovenie zvukového záznamu má obligatórny charakter a vyhotovenie zápisnice je fakultatívne, celkom prenechané na úvahu súdu ohraničenú relatívne neurčitými pojmami vhodnosti a účelnosti. Z týchto ustanovení však nemožno vyvodit' to, že prípadné nezaznamenanie procesného úkonu alebo vykonanie výsluchu inou osobou ako sudcom by malo mať bez ďalšieho za následok porušenie ústavných práv osoby, ktorá je stranou konania. Nie každé porušenie procesného postupu musí mať za následok porušenie ústavných práv. Ústavnoprávne významné je len také porušenie, ktoré má za následok porušenie práva na spravodlivý proces a ktoré zároveň nemožno napraviť v ďalšom konaní všeobecných súdov. Pre posúdenie dodržania ústavných práv sťažovateľky bolo bez právneho významu to, ktorá zo súdnych osôb vykonala jej vzhladnutie a či bol tento úkon zvukovo zaznamenaný. V konečnom dôsledku obrazové vnímanie pri vzhladnutí nemožno dobre zaznamenať nahrávkou zvuku.

12. Napriek uvedenému však nemožno dospieť k záveru, že je dôvodné upustiť od požiadavky spočívajúcej v tom, aby prvotný výsluch osoby prevzatej do zdravotníckeho zariadenia vykonal osobne sudca tak, ako to vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Cdo/31/2018 z 31. júla 2018, hoci ide o pomerne zjednodušené rozšírenie judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) primárne zameranej na konania o obmedzení spôsobilosti na právne úkony (Berková proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 67149/01; Ivinović p. Chorvátsku, sťažnosť č. 13006/13; Lashin p. Rusku, sťažnosť č. 33117/02).

13. Vo vzťahu k porušeniu ústavných práv sťažovateľky sú v tejto súvislosti omnoho podstatnejšie tie námietky, ktoré smerujú k tomu, aký bol vlastne dôvod vyslovenia prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia. Zákonné právo v tejto súvislosti stanovuje, že bez súhlasu možno

do zdravotníckeho zariadenia prevziať osobu, ktorá v dôsledku duševnej choroby alebo s príznakmi duševnej poruchy ohrozuje seba alebo svoje okolie. Podmienky takéhoto prevzatia vôbec nevyplývajú z textu čl. 17 ods. 6 ústavy. Na rozdiel od ústavy však čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru stanovuje možnosť obmedzenia osobnej slobody duševne chorých osôb. Hoci táto podmienka osobnej slobody výslovne nevyplýva z čl. 17 ods. 6 ústavy, skutočnosť, že táto podmienka je stanovená v zákone, výslovne smeruje k tomu, čo má byť podstatou konania, ktorého neústavnosť napadla sťažovateľka. Touto podstatou má byť zistenie toho, či osoba prevzatá do zdravotníckeho zariadenia trpí duševnou chorobou alebo má jej príznaky a ohrozuje seba alebo svoje okolie.

14. Táto požiadavka je v zásade zhodná s požiadavkou, ktorá vyplýva z čl. 5 ods. 1 písm. f) dohovoru a ktorá je bližšie vyjadrená v tzv. Winterwerpových kritériách. Podľa prvého kritéria k obmedzeniu osobnej slobody psychicky chorej osoby môže dôjsť len vtedy, ak je k dispozícii dostatočný dôkaz o tom, že osoba trpí psychickou chorobou; pričom takýmto dôkazom je posudok, ktorý opisuje aktuálny stav osoby a v zásade vychádza z jej osobného vyšetrenia. Posudok, ktorý vychádza len zo zdravotnej dokumentácie, je prípustný len vtedy, ak osoba odmieta vyšetrenie. Podľa druhého kritéria musí zistená choroba odôvodňovať nevyhnutnosť prevzatia a umiestnenia do zdravotníckeho zariadenia. V podstate to znamená povinnosť vykonania testu primeranosti, či zistená duševná porucha znamená také nebezpečenstvo, či už pre posudzovanú osobu alebo všeobecne pre iných, pre ktorú je nevyhnutné jej umiestnenie v zdravotníckom zariadení. Dôkazné bremeno v zistení duševnej poruchy, z toho vyplývajúceho nebezpečenstva a nedostatočnosti alternatívnych opatrení je na orgánoch, ktoré rozhodujú o nariadení obmedzenia osobnej slobody. (KARPENSTEIN, U., MAYER, F. Konvention zum Schutz der Menschenrechte und Grundfreiheiten. Kommentar. C. H. Beck, München 2015, s. 131). V prípade sťažovateľky tieto kritériá neboli dodržané a nedodržanie viacerých ustanovení Civilného mimosporového poriadku bolo len ich vonkajším prejavom.

15. Okresný súd vypočúval lekárku zdravotníckeho zariadenia, no vôbec nie je zrejmé, či išlo o ošetrovajúcu lekárku sťažovateľky (§ 261 CMP). Lekárka len uviedla okolnosti, ktoré viedli k hospitalizácii sťažovateľky, a nie okolnosti, z ktorých by bolo možné zistiť, či a akou duševnou chorobou trpí sťažovateľka, resp. na akú duševnú poruchu je v jej prípade podozrenie. Okresný súd sa oboznamoval so zdravotnou dokumentáciou sťažovateľky (§ 261 CMP), no vôbec nie je zrejmé, čo bolo z tejto zdravotnej dokumentácie zistené. Rovnako ako pri výsluchu lekárky absentuje akýkoľvek údaj o tom, ako môže byť sťažovateľka nebezpečná či už pre seba alebo svoje okolie.

16. Okresný súd sťažovateľku žiadnym spôsobom nepoučil o jej procesných právach a povinnostiach (§ 258 CMP), čo je následkom toho, že sa nepokúsil nadviazať s ňou akúkoľvek komunikáciu. Okresný súd upustil od výsluchu sťažovateľky, hoci z § 260 CMP žiadnym spôsobom nevyplýva, že úvaha o upustení od výsluchu má byť určovaná len stanoviskom lekára. I takéto stanovisko musí vyplývať z konkrétnych okolností zdravotného stavu osoby obmedzenej na osobnej slobode. I vzhľadnutie musí byť vykonané v snahe o nadviazanie komunikácie. V postupe okresného súdu nebol urobený žiaden pokus konfrontovať sťažovateľku s dôvodmi jej prevzatia do zdravotníckeho zariadenia, či už vo forme jej poučenia (§ 258 CMP), výsluchu (§ 260 CMP) alebo doručenia akejkoľvek inej písomnosti vrátane uznesenia o prípustnosti prevzatia do zdravotníckeho zariadenia (§ 262 CMP). K tomu došlo napriek tomu, že § 257 ods. 3 CMP výslovne stanovuje, že rozhodnutie malo byť doručené aj sťažovateľke. V rozpore s týmto ustanovením uznesenie sťažovateľke nebolo doručené ani potom, ako o to výslovne požiadala.

Tento postup fakticky viedol k tomu, že sťažovateľke bolo odňaté právo podať odvolanie proti uzneseniu. Týmto na seba naväzujúcimi procesnými pochybeniami bola zmarená podstata zákonom upraveného procesu, ktorá viedla k porušeniu základného práva sťažovateľky.

17. Okrem toho okresný súd nevykonal žiaden úkon smerujúci k identifikácii blízkej osoby sťažovateľky, a to aj napriek tomu, že príbuzný sťažovateľky sa zaujímal o jej zdravotný stav. Sťažovateľke a ani žiadnemu jej príbuznému nebola daná možnosť vyjadriť sa k tomu, či sťažovateľka trpí duševnou poruchou. Práve kontakt s blízkou osobou mohol prispieť k zisteniu toho, či sťažovateľka trpí duševnou poruchou, či je táto porucha nebezpečná pre ňu alebo jej okolie alebo či umiestnenie v zdravotníckom zariadení možno nahradiť iným spôsobom.

18. Všetky tieto nedostatky vyplynuli z nevedomia si toho, čo je účelom konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení tak, ako vyplývajú z už uvedených kritérií. Účelom konania o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení nie je formálne dodržanie jednotlivých ustanovení § 252 až § 261 CMP alebo lehôt podľa čl. 17 ods. 6 ústavy, ale zistenie toho, či sú dôvody na obmedzenie osobnej slobody. K tomu v tomto prípade nedošlo, a preto boli porušené práva sťažovateľky podľa čl. 17 ods. 1 a 6 ústavy. Preto ústavný súd sťažnosti sťažovateľky v časti, v ktorej namietala porušenie týchto práv postupom okresného súdu, vyhovel.

V.

19. Sťažovateľka sa okrem vyslovenia porušenia práva podľa čl. 17 ods. 1 a 6 ústavy domáhala vyslovenia porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru. O zákonnosti obmedzenia osobnej slobody v zdravotníckom zariadení podľa čl. 17 ods. 6 ústavy a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru rozhoduje súd, a preto práva, či už podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 dohovoru, tvoria súčasť práv podľa čl. 17 ods. 6 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, keďže konanie o obmedzení osobnej slobody musí poskytovať minimálne rovnaké garancie procesnej povahy ako v konaniach o iných veciach poskytuje čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru). Procesný základ rozhodovania o osobnej slobode ma osobitný základ v tých ustanoveniach ústavy a dohovoru, ktorých porušenie bolo vyslovené. Nie je dôvod na to, aby bolo vyslovené porušenie práv sťažovateľky podľa všeobecných ustanovení, či už ústavy alebo dohovoru. Preto v tejto časti sťažnosti vyhovené nebolo. Pri tomto závere sa ústavný súd odchyľil od predchádzajúceho rozhodnutia (I. ÚS 193/2013), v ktorom bolo konštatované, že postupom v rozpore s právami podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru dochádza nielen k porušeniu týchto práv, ale aj k porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 6 ústavy.

20. Okrem toho sa sťažovateľka domáhala zrušenia uznesenia okresného súdu, ktorým jej za opatrovníčku bola ustanovená súdna úradníčka, a uznesenia, ktorým bolo vyslovené, že jej prevzatie do zdravotníckeho zariadenia bolo prípustné. Niet dôvodu na zrušenie uznesenia o ustanovení opatrovníka, keďže toto uznesenie bolo súčasťou ústavne nekonformného postupu okresného súdu. Na strane druhej, uznesením o vyslovení prípustnosti prevzatia sťažovateľky do zdravotníckeho zariadenia bol zavŕšený proces ústavne nesúladného obmedzenia jej osobnej slobody. Preto bolo toto uznesenie podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy zrušené. Vzhľadom na to, že sťažovateľka už bola prepustená zo zdravotníckeho zariadenia, konanie o vyslovení prípustnosti už nemá žiaden význam, či už z hľadiska ochrany základných práv sťažovateľky alebo z hľadiska

jej nárokov na finančné zadost'učinenie. Preto nebola využitá možnosť podľa čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy, ktorá spočíva vo vrátení veci na ďalšie konanie.

VI.

21. Do základného práva s'ťažovateľky bolo zasiahnuté tak, že v rozpore s jej základným právom bola od 28. marca 2018 do 12. apríla 2018 obmedzená na osobnej slobode. Na rozdiel od akýchkoľvek iných opatrení, akými by bolo vrátenie veci na ďalšie konanie, takýto zásah odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia podľa § 127 ods. 3 ústavy osobitne s ohľadom na čl. 5 ods. 5 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie. Kombinácia toho, že vec sa nevracia okresnému súdu na ďalšie konanie a priamo bude s'ťažovateľke priznané primerané finančné zadost'učinenie, vedie k tomu, že nebude nutné, aby s'ťažovateľke bolo priznané ďalšie zadost'učinenie podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

22. Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia bolo prihliadnuté na rozhodnutia ESĽP v prípadoch obmedzenia osobnej slobody držaním v zdravotníckom zariadení, ktoré bolo v rozpore s čl. 5 ods. 5 dohovoru. Pri takomto obmedzení od 4. januára 2007 do 9. marca 2007 bolo priznané odškodnenie 12 000 eur (Ťupa proti Českej republike, rozsudok ESĽP z 26. 5. 2011, s'ťažnosť č. 39822/07) a pri obmedzení od 30. novembra 1996 do 10. decembra 1996 bolo priznané odškodnenie 1 000 eur (Tkáčik proti Slovensku, rozsudok ESĽP zo 14. 10. 2003, s'ťažnosť č. 42472/98). S'ťažovateľka bola v rozpore so základným právom obmedzená na osobnej slobode viac ako dva týždne. Preto jej bolo priznané primerané finančné zadost'učinenie 2 500 eur.

VII.

23. Zistené porušenie základných práv s'ťažovateľky odôvodňuje to, aby jej okresný podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). S'ťažovateľka má nárok na náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2018 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie s'ťažnosti 2 x 153,50 eur) a za jeden úkon právnej služby v roku 2020 (vyjadrenie 177 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 9,21 eur a 10,62 eur) predstavuje 513,04 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Robert Šorl
predseda senátu